

Právní minimum pro překladatele a tlumočníky 2016/2017

Cizinecké právo

JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

Cizinecké právo	je soubor norem, které ukládají cizincům povinnosti nebo jim přiznávají práva
Cizinec	je fyzická osoba, která není státním občanem ČR
Státní občanství	relativně trvalý právní svazek fyzické osoby ke státu, jehož obsahem jsou vzájemná práva a povinnosti stanovená vnitrostátním zákonodárstvím
Národnostní menšina	národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících jejím územím, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem zachování vlastní svébytnosti, jazyka a kultury
Uprchlík	osoba, která utekla ze své původní země před válkou či před životu nebezpečným pronásledováním založeným na rasových, náboženských, národnostních či politických důvodech či důvodu příslušnosti k určitým společenským skupinám a která může tuto skutečnost dokázat
Ženevská úmluva	Úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967, publikována pod č. 208/1993 Sb.
Zákon o azylu	zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, tj. právní norma upravující problematiku mezinárodní ochrany v ČR v souladu s mezinárodními dokumenty a v souladu s unijním právem
Mezinárodní ochrana	ochrana poskytnutá na území cizinci formou azylu nebo doplňkové ochrany
Azyl	ochranný pobyt, který stát poskytuje státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti v souvislosti s jejím pronásledováním zpravidla z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině a zastávání politických názorů
Doplňková ochrana	vedle azylu další (nižší) forma mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, je-li zjištěno, že v jejich případě jsou důvodné obavy, že pokud by byli tito cizinci vráceni do státu, jejichž jsou státními, by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy (uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení, ozbrojený konflikt).
Humanitární azyl	zvláštní typ azylu, který lze udělit v případě, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyl zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany, avšak jsou zde důvody hodné zvláštního zřetele pro poskytnutí ochrany z humanitárních důvodů
Zásada non-refoulement (nenavrácení)	zákaz vyhostit nebo vrátit uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho

	rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení
Bezpečná země původu	stát, jehož je cizinec státním občanem (v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště), v němž státní moc dodržuje lidská práva a je způsobilá zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů
Bezpečná třetí země	místo, kde cizinec naposledy pobýval a kam se může vrátit bez vystavení rizika pronásledování či krutému zacházení a trestu
První země azylu	místo, kde cizinec azyl již získal a může se tam vrátit
Nezletilá osoba bez doprovodu	je osoba mladší 18 let, která pobývá na území bez osoby starší 18 let, přičemž by tato osoba byla za ni zodpovědná
Pronásledování	závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování
Původce pronásledování	státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem, ale i soukromá osoba, pokud stát strana či organizace není schopna nebo ochotna poskytnout ochranu před pronásledováním
Dublinský systém	mechanismus, kterým je určován stát odpovědný za posouzení žádosti o azyl, resp. mezinárodní ochranu, podané na území členských států Evropských společenství státním příslušníkem třetího státu
Schengenský prostor	označení pro státy, které podepsaly Schengenskou dohodu o opatřeních uplatňujících princip volného pohybu osob a zboží a zrušení kontrol společných hranic
Zákon o pobytu cizinců	Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. právní norma upravující podmínky vstupu a pobytu cizince na území České republiky, včetně jeho vycestování z území
Vízum	povolení, které za podmínek v něm vyznačených opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na určitém území
Krátkodobý pobyt	pobyt na dobu maximálně tří měsíců
Nové posouzení důvodů neudělení víza	opravný prostředek (forma odvolání) proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vízum
Dlouhodobý pobyt	nepřetržitý pobyt na území nad 90 dnů
Trvalý pobyt	pobytový režim předpokládající dlouhodobý pobyt v ČR (na území EU) – pobyt na dobu neurčitou, který garantuje statut v zásadě rovnající se občanům
Správní vyhoštění	ukončení pobytu na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území
Zajištění cizince	omezení svobody cizince za účelem realizace správního vyhoštění, za účelem vycestování, nebo průvozu či předání
Zvláštní opatření za účelem vycestování	zvláštní opatření, která představují alternativu ke správnímu vyhoštění, a to povinnost sdělit adresu, zdržovat se tam a pravidelně se hlásit na policii nebo složení finanční záruky